

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

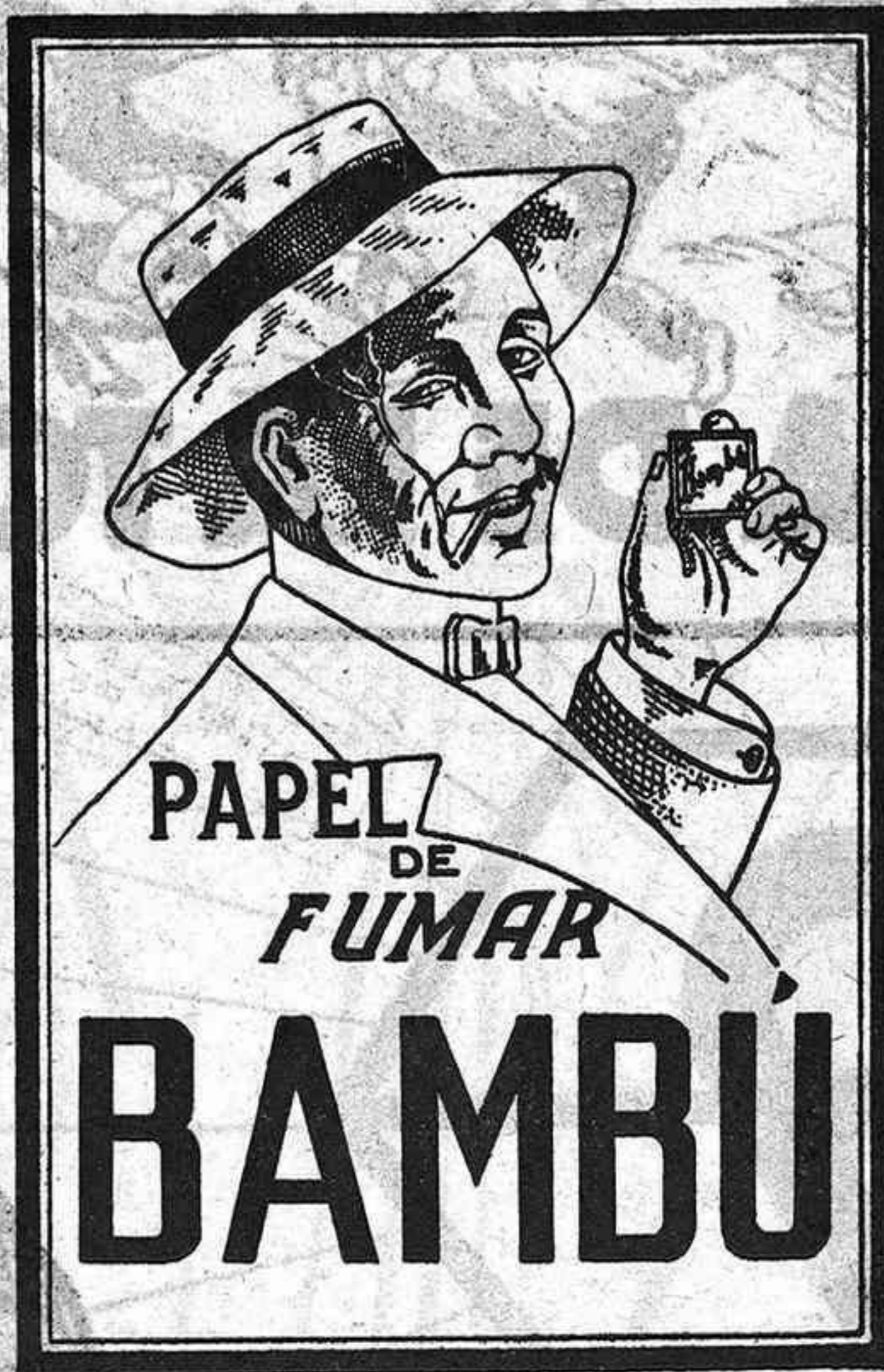
PERTANY A LA BIBLIOTECA DE L'ATENEU BARCELONÈS

Santany

19

SENTINELLA ALERTA

ALERTA ESTA

VIES URINARIES
Impureses de la sang-Debilitat nerviosa

Prou sofrir inutilment de les dites malalties gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOIVRE

Vies urinaries: *Blenorragia* (Purgacions) amb totes les seves manifestacions, *uratrifitis*, *prostatitis*, *orquitis*, *cistitis*, *gota*, *militar*, etc. de l'home, *vulvitis*, *vaginitis*, *metritis*, *uretritis*, *cistitis*, *anexitis*, *fluixos*, etc.; de la dona, per cròniques i rebels que siguin es gaureixen aviat i radicalment amb els **Catxels del Doctor Solvré**, als malats es gaureixen ells sols, sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bugies, etc., tan perillós sempre i que

necessiten sempre la presència del metge, i ningú no s'assabenta de la seva malaltia. **Venda: 0'60 ptes. caixa.**

Impureses de la sang: *Sífilis* (avariosis), *eczemes*, *herpes*, *úlceres varicoses* (llagues de les cames) *erupcions*, *escrofuloses*, *eritemes*, *acne urticària*, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin es gaureixen aviat i radicalment amb les **Píldores depuratives del Dr. Solvré**, que són la medicació depurativa ideal i perfecta, perquè actuen regenerant la sang, la renoven augmentant-se totes les energies de l'organisme i fomenten la salut, resolent amb poc temps totes les úlceres, llagues grans, floronsos, supuració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc., restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundant, no deixant o l'organisme rastre del passat. **Venda: 0'60 ptes. flascó.**

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *polucions nocturnes*, *espermatorrea*, (pèrdues seminals), *cansament mental*, *pèrdua de la memòria*, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *fatiga corporal*, *tremolors*, *palpitacions*, *trastorns nerviosos*, de la dona i totes les manifestacions de la *Neurastènia*, o esgotament nerviós, per crònics i rebels que siguin, es gaureixen aviat i radicalment amb les **Gràcies potencials del Dr. Solvré**. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, medulla i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la juvenesa, per tota mena d'excessos (vellis a cap edat), per a recórrer íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrem vellesa, sense forçar l'organisme, el vigor sexual de l'edat. **Venda: pessetes 0'60 el flascó.**

Venda en les principals farmàcies d'Espanya Portugal i les Amèriques

NOTA. — Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes, en segells per al franquex a **Oficines Laboratori Sókatarg, carrer del Ter, 16, telèfon 5079/ S. M. Barcelona**, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desenrotllament, tractament i guariment de dites malalties.

FERROTIL
Específic de l'**ASTENIA GENITAL (IMPOTENCIA)**
(MANCA DE VIGOR SEXUAL)

De la eyaculació prematura (pèrdues seminals); de la Feblesa y molt eficaç per a combatre la NEURASTENIA, en totes les seves manifestacions.

Es el més poixant estimulant de l'activitat neuro-espino-médulo-genital. Sinérgic i homo-estimulasa de les glàndules intersticials. Producte pfluglandular, completament inofensiu. Mai perjudica, ni lesiona cap òrgue, ni el funcionament dels mateixos.

No conté, ni estricnina, ni fosfurs, ni cantàrides, ni cap altre medicament excitant.

PRODUCTE MAGNE E INSUBSTITUIBLE PER A RECOPRAR LA PERDUDA FELICITAT CONJUGAL. PROSPECTES GRATIS

Laboratori Farmacològic del Dr. W. Dutrem
Alt de Sant Pere, 50 - BARCELONA - Telèfon 18631

Preu: 21'75 ptes.

Contra les dretes: Esquerres

Hem posat agror en comentar actes de l'Esquerra Catalana de Catalunya.

Fins a darrera hora hem propugnat per la unió a Catalunya. De les forces esquerranes, àdhuc la unió amb les forces només tenyides d'esquerrisme. La unió ha estat impossible!

Davant els fets acomplerts, davant la imminència de les eleccions, és ja necessari deixar les actituds solitàries i triar els camps.

Malgrat tot, triem l'Esquerra Republicana de Catalunya!

La lluita és de Dretes contra Esquerres, franca, obertament. Precisament ens hem queixat dels partits amfibis i del salt que s'havia de fer per passar del partit més avançadament esquerrà al poble.

Les dretes van a la lluita amb una ferotgia d'au de presa. Fa dos anys i mig que dejunen. Amb les Dretes tornen els noms d'homes rebregats, coneguts, desprestigiats; homes de vell règim i de vella política.

Amb les Dretes —que tant protesten de feixismes naixents i d'actituds anti-democràtiques—, tornen els feixismes autèntics i tornen els sabres i els esperons.

Les Dretes es dirigeixen a l'obrer i li pregunten: "Obrer, tu donares el triomf a les Esquerres; què t'han donat les Esquerres, a tu?"

"Obrer —diem nosaltres—, què et poden donar les dretes?"

Les dretes continuaran el teu esclavatge. Les dretes seguiran representant els interessos del capital. Les dretes se t'apropen, i et recorden tan sols en jornades electorals. Les dretes no et donaran mai les lleis socials que t'ha donat l'Esquerra.

Entre Dretes i Esquerres —dretes ben caracteritzades i Esquerres encara no tan Esquerres com es voldria—: Esquerres. I de les Esquerres la qui té totes les possibilitats de triomfar: "L'Esquerra Republicana de Catalunya."

Sinó per ella, per no donar un pas enrera. Cal consolidar les posicions preses i seguir avant. D'una conquesta esquerrana a mitges, en vindrà una altra de més esquerrana encara.

Catalans d'Esquerra: Catalunya ha de triomfar esquerranament, car únicament un triomf d'Esquerra pot consolidar els nostres drets davant l'allau inconscientment dretista que ens ve d'Espanya.

De cara a les realitats —i ho diem nosaltres, acusats de no veure-les—, és imperiosament necessari oblidar el que s'hagi d'oblidar i votar els candidats que presenta l'Esquerra Republicana de Catalunya, que són els qui tenen més possibilitats de triomf.

Candidatura d'Esquerra Republicana de Catalunya

Barcelona (Ciutat)

Francesc Macià i Llussà
Lluís Companys Jover
Josep Sunyol i Garriga
Josep Mestre Puig
Marià Rubió i Tuduri
Francesc Viladomat Morales (U. S. C.)
Rafael Folc i Capdevila (U.S.C.)
Abel Velilla Sarazola (Federal)
Josep Riera i Puntí
Hilari Salvador
Josep Queralt Clapés
Emili Carles Serra
Narcís Guerra Buscarons
Aurora Bertrana
Jesús Sanz Poch

Barcelona (Circumscripció)

Josep Calvet Mora
Josep Tomàs i Piera
Jaume Aiguader Miró
Francesc Senyal Ferrer
Josep Grau Jassans
Joan Ferret Navarro
Josep A. Trabal Sans

Joan Ventosa Roig
Domènec Palet i Barba
Amadeu Aragai Daví
Jaume Comes Jo (U.S.C.)
Felip Barjau Riera (U.S.C.)

Lleida

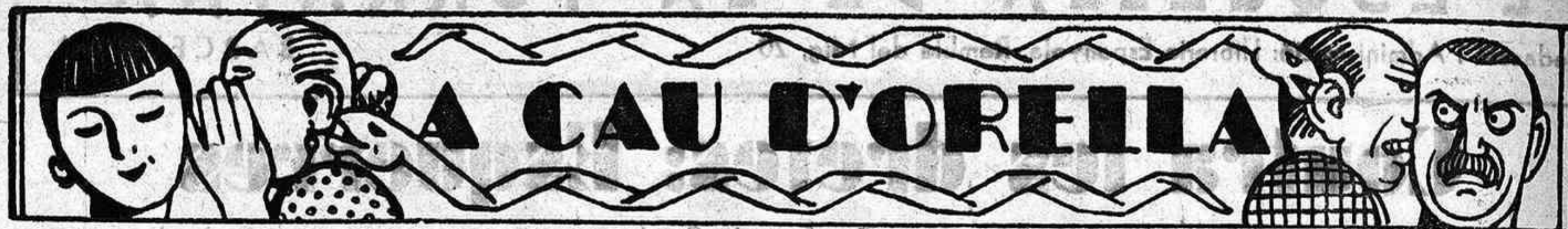
Epifani Bellí Castiel
Lluís Bello Trompeta
Josep Sastre Torruella
Ferran Zulueta Giberga

Tarragona

Daniel Mangrané i Escardó
Joan Lluís Pujol i Font
Amós Ruíz Lecina (U. S. C.)
Joan Sentís i Nogués
Joaquim Llorens i Abelló

Girona

Josep Mascort
Miquel Santaló
Josep Sagrera
M. Serra i Moret (U.S.C.)
Melcior Marial

NO VAL! NO VAL!

En el cine Kursaal, enmig —diuen— d'un gran entusiasme — (irreflexiu) — Josep Quero va dir aquestes paraules: "L'Esquerra Republicana de Catalunya es presenta a les properes eleccions, després de dos anys i mig de Govern, parlant del que farà no del que ha fet."

Josep Quero — en aquells moments — oblidava que gairebé dos anys del Govern de l'Esquerra Republicana de Catalunya s'ha fet amb preponderància absoluta dels del grup al qual ell pertany i que per tant, bona part de la culpa de no haver fet res cau damunt dels senyors que tan frescament carreguen avui el mort sencer damunt l'Esquerra Republicana de Catalunya.

DE COS PRESENT

Recordeu aquell regidor ferotge que es diu Ferran de Sagarra i de Castellarnau, pertanyent a la Lliga i que tant cridava contra les entrades d'empleats municipals?

Doncs bé, anem a explicar un cas com un cabàs, que demostra que una cosa és predicar xerrairement com a polític i altra comportar-se fervorosament com a ciutadà.

La plaça de Director del Parc Zoològic és vacant.

Abans l'havien ocupada els tècnics Darder pare, Darder fill, i el senyor Rossell i Vilar. S'exigia per ocupar aquesta plaça — i és natural, — ésser veterinari.

Avui s'han modificat les condicions de proveïment de la plaça esmentada. Ja no s'exigeix títol professional. Per torna, això que sembla que hauria de posar la plaça a nivell inferior, l'augmenta. Abans el sou de Director del Parc Zoològic barceloní era 7.000 pessetes l'any, ara seran 12.000 pessetes.

Sabeu el nom que més es cotitza com a futur Director del nostre Parc Zoològic municipal?

El del senyor J. de Sagarra i de Castellarnau, posseïdor d'una magnífica col·lecció de papellones, sense títol tècnic, i germà del regidor ferotge i "antitempleadistic", senyor Ferran de Sagarra i Castellarnau.

Sabem que entre bastidors hi ha un tripijoc de mil dimonis

No sabem, però, si l'esmentat regidor senyor Sagarra farà oir la seva veu en el Consistori contra tal gairebé segur nomenament.

Aquesta és política d'autèntica Lliga. Baladrejar rectituds de cara al públic i anar fent per dins.

La clerecia davant les eleccions.

Ací tenim el veritable puntal de la nostra fe,

I SI GUANYEN LES DRETES?

Al costat de la nostra taula de cafè dialoguen dos dretistes. Com és molt corrent, compten amb la força del vot de la dona i, per tant, compten amb el seu triomf.

— "La situació és nostra, absolutament nostra. Ja els tenim el peu al coll" — diu un d'ells.

— "I pel cas que s'haguessin de fer noves eleccions?" — pregunta l'altre.

— "No es farien" — replicà el primer. Sense un triomf complet d'Esquerra pel primer escrutini a Barcelona i a Madrid, veuràs les tropes al carrer la setmana propera. Tot està preparat per un cop d'Estat!"

Fantasia dretista? Tal vegada, sí. Però cal estar alerta.

No debades els de la Lliga posen cartells al carrer, cartells que diuen:

— "Voleu salvar la República? Votau la Lliga Catalana."

Semblants coses es veuen únicament en política. Fa dos anys i mig que la Lliga, aleshores regionalista, donà el cop d'empenta apuntalant la Monarquia,

Dos anys i mig després acapta els vots del poble per salvar la República.

També ens assegura que posarà remei a la crisi.

La Lliga és un partit que té la felicitat dels ciutadans a la seva mà.

A COSTAT DE QUI ENS POSEM

En el conflicte entre burgesos i la Dependència Mercantil ens posem absolutament al costat de la Dependència Mercantil.

Era ja hora que aquesta classe, que és la que anys i anys ha sentit més damunt el pes de l'amo, es posi en condi-

cions de solidaritat i de resistència.

—“Ara guanyen molt” — us diuen els burgesos. “Els guanyen molt i nosaltres guanyem poc.”

Pels distingits amos de la Dependència Mercantil els temps de les vaques grasses fou el temps de les vaques que rebentaven de greix. Just és que ara, que vivim en temps de vaques flaques, treguim un xic del greix que aleshores van acumular.

I consti que, malgrat això que us diuen que els Dependents guanyen molt, els Dependents, que han d'abiliar-se bé i presentar-se conformes, han de fer per viure uns equilibris que es-

parveren. Això, mentre que els amos que hi perden diners, tenen “carida” i van amb auto propi.

Que fem demagògia? Si fer demagògia és dir la veritat, acceptem el retret.

UN ARGUMENT

L'argument de més pes que empra “Acció Catalana” en la seva propaganda electoral, és un argument especialíssim i d'una suficiència de xemeneia, empolainada de fum: “El qui no voti “Acció Catalana” és un ximple.

Ja és argument!

GLOSSARI

ABSTINENCIA O ABSTENCIO?

A cop d'ull sembla que no hi hagi gaire diferència entre l'una i l'altra paraula, tant que més aviat podria atribuir-se a subtilesa de gramàtic compta-fils l'apreciar el com i el perquè de cadascuna.

En la realitat dels fets és ja una altra cosa, i molt més si ho considerem des del punt de vista electoral, que és, a hores d'ara, el que ens importa.

Abstinència vol dir, concretament, la privació del dret de votar, de manifestar d'una manera solemne la voluntat de decidir-se per una determinada fórmula política de govern i d'elegir representants que la defensin y la mantinguin. La prohibició d'aquest dret, o la seva mixtificació, és pròpia de tot poder autoritari i dictatorial, i es demostra tant en els Estats feixistes i absolutistes, com en aquesta comèdia de les “Asambleas magnas” dels cacicats obreristes en els quals cal cotitzar, obeir i callar.

Abstenció val tant com a renúncia voluntària dels drets de ciutadania i revela molt sovint, sota l'excusa del disconformisme o de la protesta, una incapacitat o una incultura. Es la posició de l'home de formació primària que entaulat en un convit d'upa s'abs-

té d'encetar certs plats que li semblen complicats perquè no sap com posar-se a menjar-los.

El nostre poble, que té un tresor inesgotable de bona fe, cau en els defectes contraposats d'entregar-se massa en els moments d'efusió i d'inhibir-se d'una manera catastròfica tan bon punt l'emboira un nuvolet de recel o de desencís. Són ja clàssiques les dites de “Tots són iguals”, “A mí, no!”, “No m'ensarronaran més”, “Tot és política”, “Va per vosaltres el pollastre”, “Me'n vaig a casa”... que volen ésser màximes de perspicàcia de gent de clatell esquilat, i que no són altra cosa que malfiances gratuïtes de pagès escamat.

Damunt d'aquest estira i aflixa, d'aquests estats temperamentals de fred i de calor, especulen els polítics d'ofici i els àngels bufadors del “murcianisme barrilairé”.

Si el poble actués constantment, no desertant en cap moment del lliure joc democràtic, no seria possible que cap partit s'atrevisís a proposar com a representants a reielons de casinets, a rucs de set soles i a lladregots d'ocasió. Tampoc seria factible que elements suspects, venuts al més dient, tarats de la pedanteria de l'analfabetisme, que és la pitjor de les pedanteries, pretenguessin entabanar el poble fent-li creure que si deixa de votar i deixa el camp lliure als polítics d'ofici o als instruments del despotisme, es farà aquella revolució tan problemàtica com

la grossa de Nadal, encara que sigui oferta amb l'aureola apoteòsica del final de “Els Pastors”.

Quan es predica al poble que no voti, per no contribuir a l'elecció de llurs botxins, de fet no s'intenta altra cosa que la que el poble es resigni a suportar els botxins que l'hi imposin, siguin de les dretes dictatorials o d'una F. A. I. pastada amb terra d'escudelles de primitivisme castissament espanyol, les unes i l'altra tarades d'un providencialisme grotesc i d'un malèvol esperit de caserna o de convent, blanc o vermell, tant se val!

PANICAL

Bartol:

El circ de la Lliga.

Aquests trucs ja són massa vells.

FITXES

EL SENYOR INSPECTOR

"Intermezzo" de Jean Giraudoux té un personatge singular: "El Senyor Inspector", el representant acreditadíssim i absolut dels dogmes oficials.

Així que un fenomen inexplicable es manifesta en la fauna, en la flora, o en la geografia de la regió, l'Inspector sorgeix i ho retorna tot a la normalitat.

Senyor Inspector d'"Intermezzo", quants col·legues tens arreu del món, àdhuc a casa nostra!

Si el senyor Inspector actua de crític teatral pontificarà sobre l'excés d'intel·ligència d'una obra de teatre o del llenguatge dels personatges, "no copiat de la realitat".

Si el senyor Inspector actua de polític blasmarà els polítics teoritzadors i els idealistes. "La política és "un art de realitats"—us dirà, emprant una frase de moda, més rebregada que un vestit portat tota una temporada.

Si el senyor Inspector actua de ciutadà, us parlarà amb fervor de la normalitat. I el tipus de normal serà el tipus de tots els qui porten un "inspector" dintre.

Abaix l'Inspector, el senyor Inspector, crido jo!

I ho crido, precisament, pel dret que hi ha al somni, no com a creador d'espectres, sinó com a element per jugar i riure amb els espectres.

Són els senyors Inspectors els qui creen els dogmes que van contra l'alegria i la llibertat de la vida!

Uf, quin fastic que fan.

—Sí, però quan els anava a veure perquè li donessin el vot no n'hi feien pas.

Trobem més eternament real i més necessari a la nostra mitologia quotidiana el Bottom d'"El Somni d'una nit d'estiu", de Shakespeare—qui juga a interrogar les deixebles de Titània—, que els punxa-sàrries de la realitat: els senyors Inspectors. Via fora aquest personatge negre!

CAPS DE LLUMI

El perfum del gesamí és el rossinyol dels perfums.

Es va enfadar moltíssim. Li vaig dir el nom de l'ofici que feia.

El bon Déu fa el llevat de taula empiant el món.

Per les fulles volia saber la història de l'arbre. Examinava les fulles com qui examina una mà.

Té l'elegància tubercu'osa de la Senyora de les Camèlies. I resulta actual.

El tren xiulava de faisó estranya. El xiulet semblava un llaç escorredor de vaquer del Far-West.

Es un home de pensaments matussers, semblants a una sabata nord-americana.

Posseeix una gran biblioteca. El que no és possible de precisar és si els llibres que té representen el que sap o el que ignora. Hi ha un dolor que Dante no ha descrit: el dolor del triomf inútil.

LIBRES D'HISTORIA LITERARIA

"Giubbe Rosse", d'Alberto Viviani, és la història d'un cafè florentí.

En la densa atmosfera de cafè s'hi entrelluquen les siluetes dels revolucionaris literaris italians, en els bons temps del 1913-1914: Els redactors de "Lacerba", Marinetti, Aldo Palazzeschi, Soffici, El flamejant Papini d'"Stranature". L'obra és vivament evocadora.

El llibre tancat entre els dits, he pensat amb l'ofrena propera que Plàcid Vidal

Royo Vilanova, un dels candidats a diputat per les dretes, promentent davant Felip V.º de no morir-se mai per poder fer la guitza a Catalunya. (Gravat de l'època),

El milionari Cambó demanant un vot per l'amor de Déu.

ens farà del seu nou llibre de records.

"Els Singulars Anecdòtics", del mateix Plàcid Vidal, recorden molt l'encís dinàmic de "Giubbe Rosse". El nou llibre d'aquest treballador ferm, abnegat, i de vocació literària decidida, ens portarà a un temps de la nostra literatura que té figures prominents i d'un valor absolut: Maragall, per exemple.

Serà un llibre d'història literària i una lliçó pels col·locats en la posició facilíssima de desconèixer i oblidar.

TIPUS

Ell es diu avançat. Quines idees té? Les avançades, com més avançades millor. No les pot precisar.

Estima el proïsme. No dona la meitat de l'abrigall: el dona tot. El que vol dir que té doble santedat que la de Sant Martí, que sols donava mitja capa.

Té un fill i una filla. Com que aborreix a mort el santoral catòlic, i és home fortament d'avui, el noi es diu "Magneto" i la noia "Motor".

Ridícul? Sí! Però també és ridícul dir-se: "Florita" i "Reginalda", i tants altres noms que acceptem i àdhuc propaguem en les nostres targes.

Aquest home desconcertant té frases d'una observació intensa. Ell ens ha dit: "Passem una època d'higiene exterior. Amb semblant higiene en tenim prou. La higiene moral pot descurar-se."

Els qui precisen diuen d'aquest home: és un sentimental.

Acceptem-ho. Però és un sentimental que raona els seus impulsos. Malgrat pugi als grans heroïsmes i davall a les grans depressions, dona la seva raó. I diu: "Sé que és de visionari cercar la perfecció humana. Però no és de visionari exigir que l'home que ha brandat davant teu el penó d'una doctrina, en arribar l'hora, passi per damunt del que ha predicat."

Aquest tipus, aparentment tan cantellut i ple d'alts i baixos, és correctíssim entre els obrers de Catalunya i encapsala l'albiradora selecció dels obrers amb seny.

No llegeix com molts, únicament: "El Mundo Deportivo". Té fam de saber i de progrés. Té una intuïció extraordinària i una bona fe absoluta.

Cada matí s'espolsa del damunt la cendra dels desenganys. I torna a abrindar-se com una torxa.

Ramon VINYES

Preparant les rodes de les dretes.

—Jo ho saps, eh? Després de trencar les urnes em trovaràs a la taverna.

—I si no hi ets?

—Seré a l'Hospital Clínic.

—Miri, mossèn Llásticos, diumenge no vindrem a missa perquè hem d'anar a votar.
—Sí filletes meves, primer és el vot que Déu.

Denúncia que fem a l'autoritat.

"L'Esquella de la Torratxa" fou denunciada per insults a Hitler. Els feixismes tenen prou influència a l'Espanya republicana per arribar a fer denunciar un veli setmanari republicà per insults a un dictador.

Però es veu que amb la denúncia no n'hi ha prou i els agents més o menys secrets, d'Hitler a Barcelona, es permeten seguir les petxades dels nostres col·laboradors, suposem que amb feixistiques intencions.

Fa pocs dies que el dibuixant senyor Bartolí s'assabentà que uns alemanys havien anat a cercar-lo al seu taller. Els alemanys estigueren un temps esperant-lo estratègicament col·locats. Aquest dia el senyor Bartolí arribà tard al taller, i així frustrà l'embaçada.

El nostre dibuixant senyor Nello, ha re-

but també amenaces dels hitlerians que hi ha a Barcelona.

Es absolutament intolerable que uns estrangers, massa bonament acceptats a la nostra terra, tinguin la gosadia d'oblidar on són i s'oblidin del nostre liberalisme que els admet.

Es inverosímil que un feixisme estrany vulgui coaccionar per la força les nostres conviccions i que sigui gent de fora la qui actui contra nosaltres a casa nostra.

No s'arriba a creure que la benevolència d'unes autoritats republicanes permeti censures estrangeres i accions fora de llei a uns senyors indesitjables.

Advertim, però, als gossos de presa que el senyor Hitler manté a Barcelona que no ens trobarien desprevinguts i que vagin amb compte que hi ha vegades que el mos de pa del mastí costa molt de guanyar.

Si això passa en ple govern d'Esquerres i en plena República, que passarà quan les dretes triomfin, si triomfen.

Els símptomes no poden ésser més esparveradors.

PASSANT

LES MANS NETES

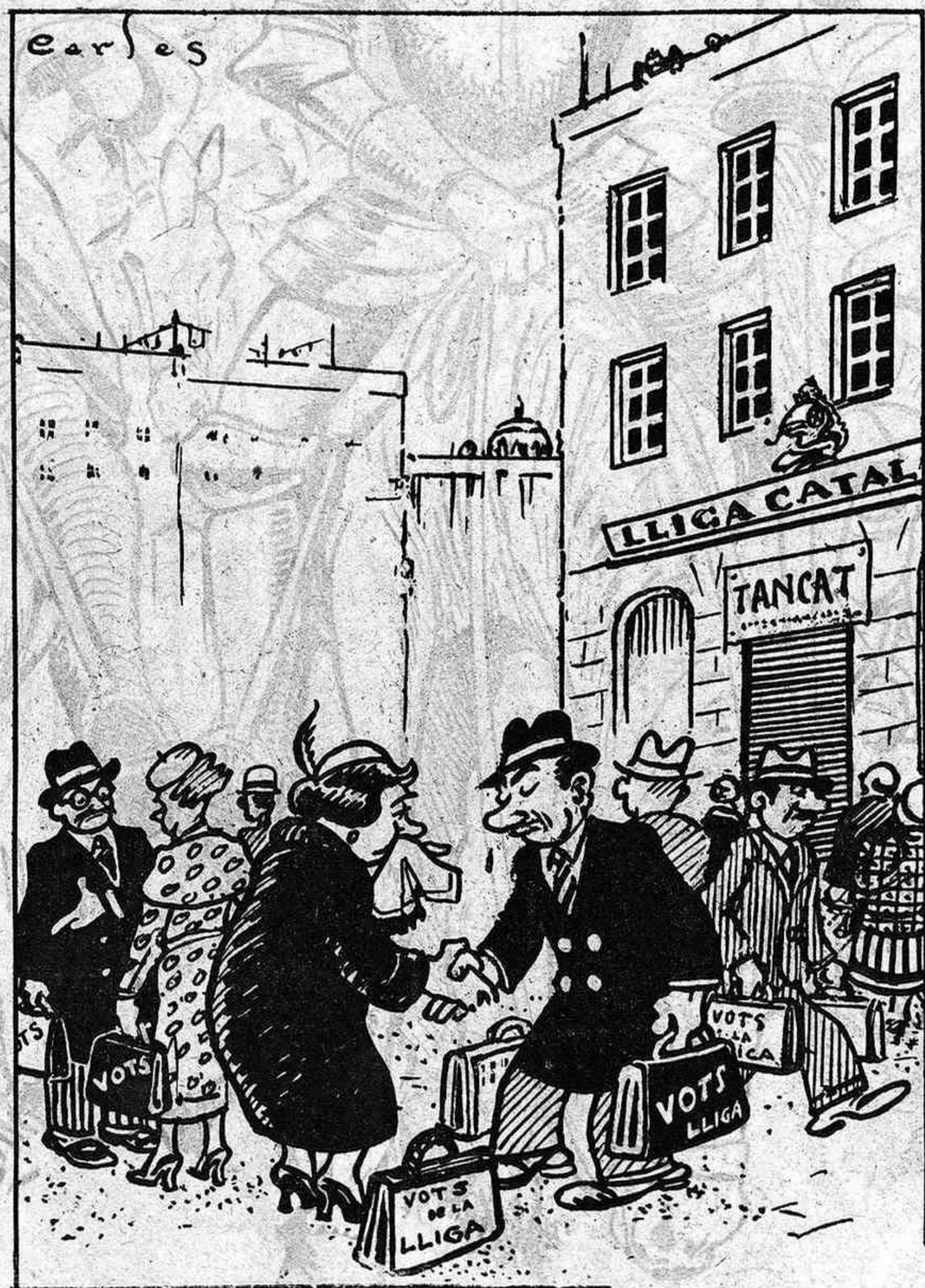
No ens fa gaire gràcia parlar d'eleccions, d'aquesta comèdia (no sempre divertida) com és manta vegada les eleccions. Però el diumenge en fan unes (es de desitjar que amb èxit) i, esclaus de l'actualitat, és forçós que en parlem.

Ara ja hem passat el pròleg i ja tothom respira un xic més alleugerit: candidats i electors. Els candidats perquè saben, a la fi, que decididament van en candidatura. Els electors perquè ja no s'han de seguir trencant el cap pensant a qui hauran de votar perquè, amb els seus vots, el diputat pugui salvar la pàtria dient *si o no*, al Congrés (segons les circumstàncies i el cap de minoria manin) i fent el senyor al carrer d'Alcalà.

Pobres candidats, pobres aspirants a candidat! Com han sofert aquests dies! Que n'han pres d'aspirina! I quina angúnia donaven a la família amb el seu mal humor! No dormien, no s'assossegaven, no podien estar quiets enlloc. Es passaven el dia visitant centres i convidant a fumar els presidents dels centres; anaven a respatllar els qui manen, els qui tenen influència, a les senyores dels qui manen, les qui tenen influència, els enviaven rams de flors i tortells; aconsellaren als probables electors que els votessin perquè ells eren tan bons minyons i parlaven el castellà amb un *sello* enternidor, i farien molt bon paper, i des del catorze d'abril de 1931 estimaven molt la República; s'escargamellaven en els mítings dient que el seu partit era el més bo, el més honrat... sense que això privés que, si ara no han estat proclamats, diguin que és el més dolent. Atabalaven tothom i fins i tot s'atabalaven ells.

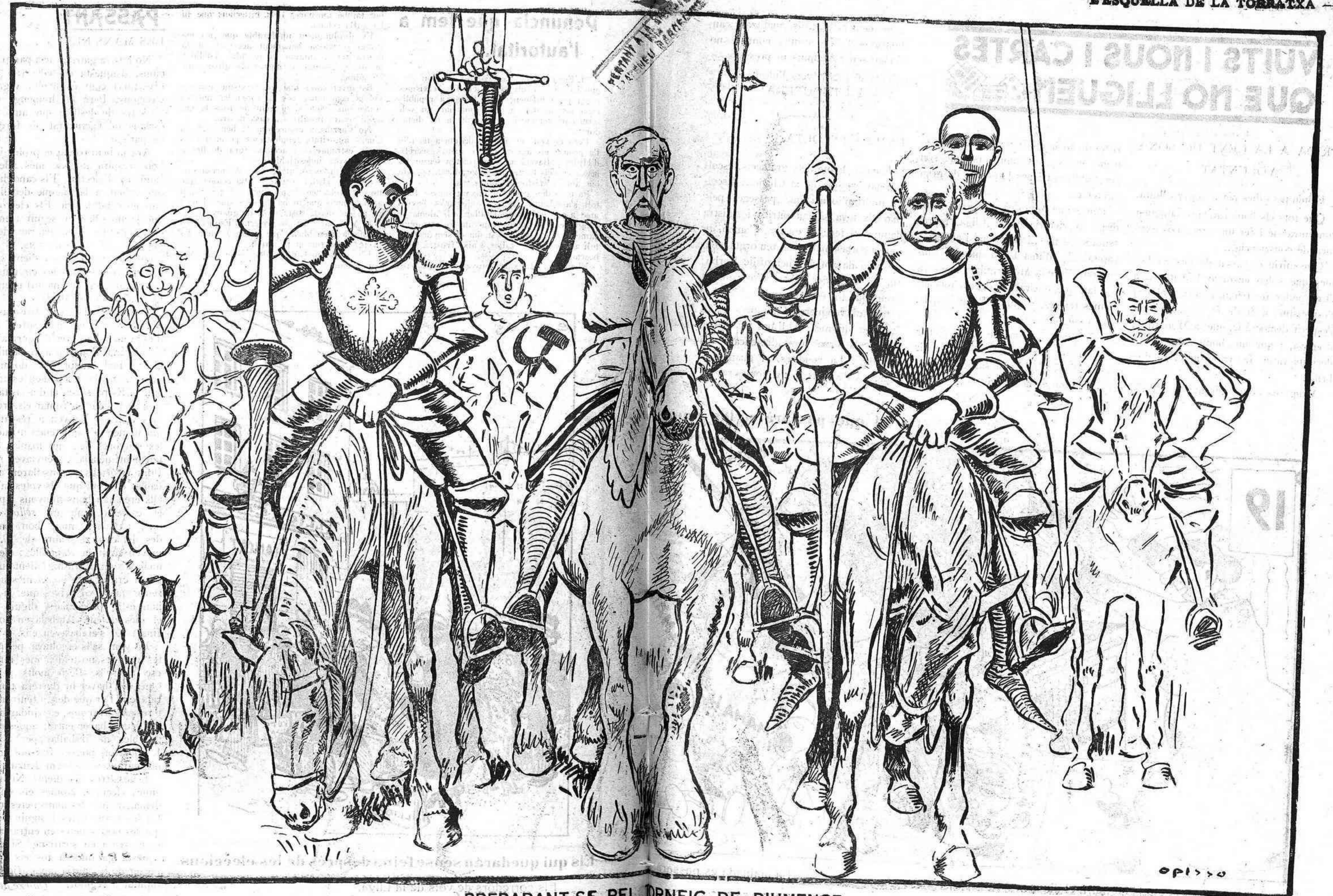
La gent se'ls escoltava, perquè moltes vegades no tenien més remei que escoltar-se'ls. Però molts pensaven: Què deu haver-hi darrera tanta xerrameca? Per què deuen tenir tant d'interès en salvar-nos, en ajudar-nos, com els deuen haver entrat aquestes ganades terribles de treballar per nosaltres? I, sobretot, podem fiar-nos-en? Quines garanties podríem demanar-los?

I nosaltres els diem: Només una, amics electors. Només els en podem demanar una: les mans netes, que portin les mans netes i siguin pobres. I que les portin netes en entrar a ocupar el càrrec i en sortir-ne. Si exigíssiu aquesta garantia a tos els candidats potser no hi hauria tanta afició a ésser diputat o regidor. *Quirze de Besora*

Els qui quedaran sense feina després de les eleccions.

Els corredors de vots de la Lliga.

Fotogravats.—Bastard.

PREPARANT-SE PEL TORNEIG DE DIUMENGE

op1 >> 0

VUITS I NOUS I CARTES QUE NO LLIGUEN

CRIDA A LA GENT DE BONA VOLUNTAT

Falten pocs dies per a la gran lluita. Que tots els bons catalans sapiguem concentrar-se i fer un escrupulós examen de consciència...
 Que mirin el passat de tots els homes que volen ensorrar l'Esquerra a fi de poder fer triomfar altra volta el despotisme, a fi de fer desaparèixer l'esperit democràtic, que la Monarquia ofegava, i que uns homes abnegats i decidits varen fer triomfar el 14 d'abril...
 A aquests homes als qui tu, català,

vares donar la confiança, no els la pots negar en aquests moments, que són per Catalunya i per Espanya, de gran gravetat...
 Pensa que aquestes eleccions, decidiran la victòria d'una Lliga, representant del més desenfrenat i ambiciós capitalisme, d'una Lliga que fou l'últim puntal de la Monarquia, i que serà la clau que obrirà la porta a tots els homes tèrbols, a qui la República, ha pogut anullar...
 Són unes eleccions de dretes contra esquerres... Lector... no t'haig de dir res més... Ets un home sa, recte, obert a tot el que és noble i just...

No facis el llepafils, analitzant candidatures... No cerquis noms... no comparis personalitats ni prestigis.
 Vota el partit, vota l'ideal...
VOTA L'ESQUERRA!

CAMBO, ESCOLTA:

Escolta, home dels gratacels, escolta amo i senyor de la Chade... Escolta multimilionari que passeges pels mars la teva silueta tètrica i sinistra damunt el teu iot, escolta, Cambó, tu que et corbes malgrat el teu orgull com un lacai davant de l'hemofílic Borbó; tu, vil mercader cobert d'or, que et creus que tot és per vendre... Tu has estat qui vengueres Catalunya... Tu has estat qui més mal li has fet... Ara, te la vols tornar a vendre encara una vegada... La vendries, si guanyessis aquestes eleccions, a uns homes repug-

nants com tu, que esperen treure'n tot el profit possible... A uns homes que t'han donat els mils de duros a cabbassos per organitzar la propaganda electoral, mentre tancaven les seves fàbriques, i deixaven morir de fam uns obrers!

Tu saps, Cambó, com ha estat de magnànima amb tu la República i Catalunya... Però tu ets un mal germà... ets com la serp que mossega qui la vol salvar de morir aixafada...

Ja has sentit el que crida el poble... No diu pas Visca Cambó, no; ben al contrari... I és el teu poble qui et crida que et moris...

Escolta, Cambó, la veu del poble... Si ho fas, si tanques els ulls i aquesta boca de la qual cada paraula que en surt és una blasfèmia per Catalunya, aquest serà l'únic servei que hauràs fet a la teva pàtria.

S'apropa el moment en què sabrem d'una vegada, si és possible avui dia, que un partit format pels més grans capitalistes, els més repugnants acaparadors, els més empedernits cavernícoles i els més entusiastes monàrquics, pot triomfar a Catalunya.

Si la Lliga triomfés seria la primera batallada que anuncia en primer lloc, la mort de la democràcia catalana, el feixisme més desenfrenat, i el que seria més possible, l'enfangament de Catalunya en el llot que fornica unes llèmenes, que com ara fa un quants anys, ens portarien uns degenerats com els Barreras, Arleguis i Anidos, a ensenyorir-se de la nostra terra...

Catalans! No, això no ho havem mai de permetre... Recordeu que anem a una lluita entre dretes i esquerres...

No es tracta de grupets, de coalicions més o menys *opinio publicitàries*.

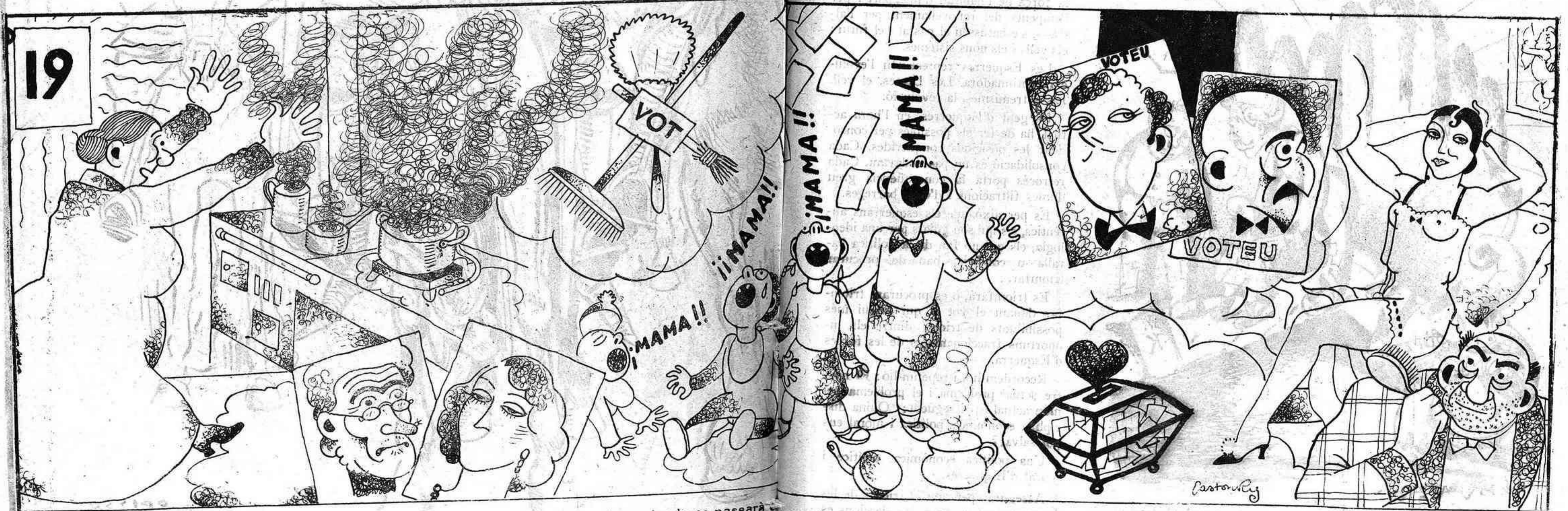
No hi ha, doncs, cap dubte. No hi ha titubeig possible...
 Per una Catalunya democràtica, justa i republicana, **VOTEU L'ESQUERRA!**

NOTICIES CURTES

El Sr. Cambó continua fent discursos. L'estat dels auditors, és greu.
 Els metges desconfien ja que es mori.

El Sr. Abadal, no podrà assistir al proper miting, per haver fet pipí al silló que ocupava a la Lliga, en saber que en Bau no anava en candidatura.
 —Quan treuen a En Bau, per monàrquic, esgarrifa pensar que ens passarà a nosaltres!...

El que passarà a les dones, diumenge per tal d'anar a votar.

Se'ls cremarà el dinar

La mainada es passarà mal plorant.

—Vota el meu candidat.
 —No, perquè és massa lleig.

Insistim! Esquerres contra dretes

La lluita no és de matís. En les eleccions de diumenge lluiten declaradament les Esquerres contra les Dretes.

El problema actual és el següent: "Quina disciplina econòmica, política i moral ens pot salvar?"

Avui tot el món es fa la mateixa pregunta. Els temps són greus i els que juguen a fer de polític o els que s'aprofiten del fer de polític són suïcides o criminals.

Es pot salvar una doctrina dretista? Ens ha de salvar una doctrina esquerrana?

Les dretes són el passat. Les Esquerres són el futur.

El mecanisme econòmic del món no pot subsistir tal com era; s'ha de transformar.

Les dretes adapten els seus procediments. Les Esquerres els renoven i els reformen.

Les dretes, en darrer cas —amb un

nom o altre—, recorren a l'Estat tot poderós i aleshores és quan sorgeixen les dictadures.

Jules Romains, en el seu llibre "Problemes Europeus", ens diu, amb lucidesa, que els Poders Públics no poden dirigir l'economia dels pobles. Unicament poden *ordenar-la*. L'Estat és massa pesat per a dirigir, però l'Estat pot exigir que els homes s'organitzin segons les lleis que ell elabora.

Les Dretes han fet de l'Estat el proclamador dels seus drets absoluts i el passadellarg sobre els drets dels altres. Les Dretes han estat sempre el capital: s'han dit conservadores perquè conserven i augmenten.

Les Esquerres han de fer de l'Estat l'ordenador de les grans forces —capital i treball—, amb iguals drets, amb iguals garanties, amb idèntica protecció.

Les Esquerres són la part viva dels sistemes. Fetes tant de lletra com d'observació tenen l'eclecticisme de la vida. Retindran de Marx el que s'hagi de retenir. Rebran ensenyances àdhuc de

les dictadures. No oblidaran ni els esdeveniments ni la doctrina de tots els grans heterodoxes des de Saint-Simon a Proudhon, etc.

Les Esquerres són dinàmiques. Quin sistema de biologia, de medicina, de física, de geologia, de geografia, nascut del 1850 al 1900 no ha envellit i caducat en moltes de les seves parts? La ciència i les teoritzacions polítiques evolucionen seguidament. Les Esquerres creuen que la política no és un sistema clos, parat d'una vegada per sempre.

Que les Dretes també evolucionen? S'adapten; molt diferent de l'evolucionar. Les Dretes repeteixen les seves fórmules com l'edat mitjana escolàstica ha fet amb Aristòtil. Les Esquerres adquireixen, experimenten, apliquen, amplien.

Rera les Dretes hi va tot el passat; els seus components són supervivències. L'Espanya estàtica, obscura, endarrerida donarà més contingent a les autèntiques dretes que la Catalunya, airejada, modernitzada, amb oberts horitzons de mar llatí.

El món modern es troba en dies de traspàs. Amb una nivellació —feta per la força de l'habitud d'una part i per l'empenta del renovellament per l'altra—, s'esbatussen el passat i el futur: els vells i els nous sistemes.

Les Esquerres representen l'evolució continuadora. Les Dretes, el vell. Els extremismes, la revolució.

La gent d'Esquerres, en l'hora actual, ha de fer els possibles per consolidar les posicions conquerides. Cada consolidació és un pas endavant. Cada retrocés porta la conseqüència greu d'unes filtracions i d'unes barreges.

Es per això que els esquerrans autèntics, els qui són guiats per una ideologia, els qui no fan de la política baralla o cobdícia, han de procurar triomfar.

Es triomfarà, o es procurarà triomfar donant el vot al qui tingui més possibilitats de triomf dintre els inoportuns fraccionaments de les forces d'Esquerra.

Recordem-ho, i repetim-ho: El nostre actual problema i el problema del món actual és el següent: "Quina disciplina econòmica, política i moral ens pot salvar?"

Una política econòmica, política i moral d'Esquerres.

Assegurar per tant el triomf de les Esquerres en les properes eleccions és el deure de tot bon esquerrà.

Macià.—Vina maca, tira cap a l'esquerra perquè el drac té molta gana i s'et menjaria.

A LES DRETES.

A LA LLIGA

AQUEST NO VOTARÀ

A "DIOS, PATRIA Y REY"

La Lliga diu que se l'ha de votar "Per una Catalunya viva".

La Catalunya viva, serà precisament qui no la votarà...

Perquè, senyors, per votar-la, creguin-me que s'ha d'ésser molt poc viu... més aviat, babau.

Ja tenim el Bau a l'aigua...

Es el que deia en Cambó ahir a un elector lliguer.

—Veu, en Bau que era tan viu? doncs no el podem posar en candidatura.

—Perquè?

—Per immoral, per acaparador, per upetista, per monàrquic...

—Què diu ara?

—Sí, senyor—contestà en Francisquet. — Ja ho veu quina poca-solta. Perquè si han de mirar tan prim, tots els de la Lliga, ens hauríem de retirar...

Per una vegada, té raó en Cambó.

La "bellíssima y distinguida marquesa X y la devotíssima condessa Z", varen portar ahir dos ciris monumentals a la Mare de Déu de la Mercè, perquè procuri donar la victòria a les dretes.

Ho comprenem... Perquè si no és per mitjà d'un miracle, veiem molt negre que les dretes puguin guanyar...

Oh..., i en aquests moments es probable que la dita Mare de Déu per dignitat, s'hagi tornat laica.

El Sant Pare ha donat permís a les monges per anar a votar, però amb la condició que portaran cinyell de castedat.

Regna gran indignació en els convents. Les ferreteries, han rebut nombroses comandes de claus de totes menes.

En el Circ Olímpia, el Sr. Cambó va presentar uns lliguers en llibertat, per cert tan mansos, que no varen espantar ningú.

Amb espectacles així, no ens estranyaria pas que la Lliga hagués de plegar.

ALS COMUNISTES.

ALS RADICALS.

AQUEST ENCARA NO HO SAB.

...I AQUEST A EN MACIÀ.

Carles

els contes de l'Esquilla

UN PESCADOR DE BON COR

El senyor Madrenes era un aficionat a la pesca.

Cada diumenge, a les cinc del dematí, sortia de casa seva, tot carregat amb un sens fi d'estrils de pesca; en el seu sarró, hi havia material fins per a pescar balenes.

Però per una d'aquelles extraordinàries coses estranyes de la vida, el Sr. Madrenes, com tots els pescadors de canya que es respecten, no portava mai a casa cap peix.

Però ell s'havia ficat al cap de pescar, i el pobre home es passava els diumenges assentat en el seu tamboret, mirant com hipnotitzat el tap de suro que flotava a l'aigua, i que es

movia cada vegada que un peix es menjava sense tocar per a res l'ham, l'esquer que hi havia posat.

Un dia, el Sr. Madrenes va trobar un bon recó... Es tractava d'un riu que passava pel darrera dels jardins d'un manicomi...

I cada diumenge el bon seyor se n'anava cap aquell indret.

Hi arribava a les sis del matí, i no se'n movia fins a les 6 de la tarda.

Els peixos li acabaven l'esquer, i naturalment, el pescador se n'havia d'entornar.

Un dia, de dalt la paret del manicomi, va sortir un guardià.

—Bon dia tingui—li va dir.

—Bon dia—contestà el Sr. Madrenes.

—Que fa molta estona que pesca?
—Sí, senyor... sis hores...
—I quants peixos ha agafat?
—Cap...
—Doncs miri, si vostè vol, ja pot entrar aquí dintre sense certificat de metge, que de menys torrats que vostè n'hi ha...

De llavors ençà, el Sr. Madrenes ja no pescà més.

Ara, s'ha comprat una escafandra, i els diumenges se la posa, agafa un cistell de sardines, i es fica dins dels rius en què hi ha pescadors que es pensen pescar.

Quan troba un ham, hi enganxa una sardineta, i hi dona tres o quatre estrebades...

I fa un pescador content...

Pobre senyor Madrenes... i pensar que és ell qui aguanta la moral de tots els pescadors...

Perquè, no ho dubteu, els qui tornen de la pesca amb peix, no porten altra cosa que els peixos del Sr. Madrenes.

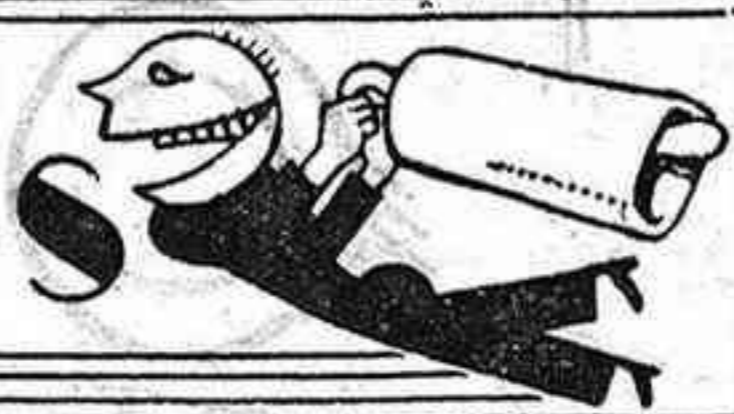

—Venia a cobrar-li aquelles factures, Sr. Estevel...

—Impossible. En Cambó, amb aquestes eleccions ens ha deixat les caixes buides.

Robert

ESQUELLOTS

No hi hauria manera en futures eleccions —en les imminents del diumenge ja és tard, — que els propagandistes dels diversos partits polítics que es presenten a la lluita, sense excepció, tinguessin més compte en el que diuen?

Per exemple, i ens en dolem, algú ha dit repetides vegades que si els adversaris arribessin a triomfar, els vençuts farien revolucionàriament ço que no han sabut, pogut o volgut realitzar quan han tingut en llurs mans tots els ressorts del poder.

No s'hi val tampoc a titllar els adversaris d'ineptes i d'immorals quan hom ha pretingut abans fer aliança amb aquests

elements que qualifiquen d'indesitjables. El fet d'una coalició no millora ni absol malifetes o torpituds. El voler fer entendre el contrari és un acte de manifesta mala fe.

Cambó i els de la seva Lliga s'han esforçat a entabanar pagesos i a fer combregar els addictes amb unes colossals rodes de molí, sense perjudici d'acudir a altres rodes més eficaces... si els les deixen fer rodolar.

Votar la Lliga, segons ell, val tant com guarir tots els mals amb mínim esforç. Un dels oradors lligaires digué, per exemple, que si guanyaven els obrers obtindrien veritables i duradors avantatges, car serien concedits sense que ningú no hagués de partir ni perjudicar-se. El triomf, en una pa-

La Lliga.

Noi, estic massa gastada perquè facin cas de mi.

raula, de la inefable màxima d'en Calvet: Tots guanyant.

Les dretes blanques han fet també de les seves. Ens han atipat de Cids, Pelayos, Cervantes, Guzmans, los Buenos, Reis Catòlics, Cisneros i mandanga patriòtica, eclesiàstica i militar. En el míting del Teatre del Bosc, un discursaire bosquerol va manifestar que abans d'assistir a l'acte, la seva respectable mamà va besar-lo tot dient-li: "Ves, fill meu, venç-los, però no els facis mal." Santa innocència!

**DOCTOR MORA - Vies Urinàries,
Sífilis, Impotència.
Plaça Universitat, 1- De 10 a 1 i de 4 a 8**

L'Arca de Noè no intervé oficialment en les eleccions, però, pel que es veu, alguns dels seus elements prenen part a la lluita electoral decantant-se cap a les dretes.

A més de la incommensurable senyoreta Urraca, tenim un Palomo, un Joan Roca Cavall i una Quimeta Pollina... Valent tutti per a un pessebre!

El mot d'ordre de les Dretes, especialment a Madrid i a *tierras de cristianos*, és l'aferrissada escamesa a l'Estatut. Torna a sortir el Guadalete i *toda su gente brava*,

Ai si sabessis fer miracles!! i ens fessis guanyar les eleccions.

Sant Jaumè, i el pellingo rojo-gualdo.

Sí que estem perduts! Si sabessin que l'Estatut, per als catalans, és com unes clivetes per a agafar gana!

Uns miserables i covards assassins, que si bé no han donat la cara tothom assenyala amb el dit l'infecte catau d'on han sortit, han fet esclatar una bomba a l'Hospital de Llebrós, sense compassió ni respecte als míssers malalts que s'hi hostatjaven.

Atracaments, assassinats, salvatgisme organitzat... no són una insinuant invitació a que qualsevol dia el poble faci justícia catalana donant carn a les forques?

Els simpàtics i explotats dependents de comerç, dignes de millor sort, sembla que aquesta vegada s'han prestat inconscientment a servir de *mingo*. Els recomanem que ferguin ben a fons i trobaran certs fils suspectes moguts per agents més suspectes encara.

Quan hom dóna una batalla, sobretot si és ofensiva, ha de tenir l'encert d'escollir el moment i el lloc per gaunyar-la. Això ho saben els bons generals. També ho saben, encara que sembli que ho ignorin, els cabdills que juguen a profit dels de l'altra banda. Entesos?

Ens diuen que en cert local monàrquic del carrer de la Portaferrissa, en el mateix lloc on anys enrera havien pasturat els paguerols rics de l'Institut de Sant Isidre, torna a remenar la cua aquell canonge roig de mal pèl, conegut per Dr. Montagut, que s'havia distingit tant en temps de la Dictadura.

Conten que ara no s'accontentarà que no sigui amb una mica... si és que la República no el fa màrtir.

Vagues a dojo... i en període electoral. Voleu dir que tantes vagues — que perdoni el mestre Fabra la impropietat ortogràfica del mot — no perillèn d'acabar amb un nus escorredor?

Diuen que les monges de clausura, aquelles que no surten del convent ni per donar el darrer bes als pares moribunds, els serà permès, per disposició del Sant Pare, d'eixir de llurs actaus per dipositar el vot a les urnes electorals.

Què hi dirà el seu amantíssim Espós? A veure si presenciarem un divorci d'upa

D'eleccions.

La dona primer adjunt de la mesa electoral i jo, de la cuina, Tot sigui pel triomf de l'Esquerra.

CONSULTORI MÈDIC del Dr. CASASSA
 VIES URINÀRIES, SÍFILIS I PELL : Preus Econòmics
 De 11 a 1, i de 5 a 7 : Festius de 11 a 1 : TALLERS, 29, entresol

AMERICAN

El mejor surtido en aparatos de Radio lo encontrará Ud. en

RAMBLA CATALUÑA, 89. entlo
 TELEF. 81404
 BARCELONA

American Radio

Ventas Mayor y Detall
 REPARACIONES
 CAMBIOS

Se precisan Agentes y Corredores
 Pida Ud. nuestro catálogo
 American Radio - Rambla Cataluña, 89. entlo - Barcelona

HOMBRES DEBILES

Impotents, mancats de vigor sexual, etc.

Tabletas de vida GRAFF

(A América HERCULINA) retornen la virilitat a l'home esgotat.

De venda a farmàcies i centres d'especialistes
 Gratuitament enviarem faciele interessant

DEMANEU-LO A

LABORATORI «GRAFF»
 Apartat, 415 VALENCIA

GRAFF

CLINICA GALLEGO

Vies urinaries-Matriu-Sifilis-Impotencia-Diaterna-Raigs X

Director: Doctor J. RIU

Consulta: de 10 a 1 i de 4 a 9

18 Nou de la rambla, 18
 Diumenges, de 10 a 1

LA RECLA SUSPESA,

TORNA RAPIDAMENT I
SENSE PERILL AMB

Perles "Femi" meravellós producte de la ciència moderna
d'acció segura, sense perjudicar la salut.

DE VENDA: DOCTOR ANDREU, SEGALA, VICENÇ FERRER I FARMACIES

HOTEL MEUBLÉ EL RECREO

Esmerat servei en habitacions de
3, 4, 5, 6 i 10 pessetes. Amb servei
d'aigua corrent freda i calenta.

• Es lloga servei per a banquets.

R. de Sant, Antoni, 8

Príncep de Viana, 3

Telèfon 12665

NOM DE GARANTIA

GANIVETERIA "ARTERO"

Casa assortida amb tota mena d'eines de tall
pròpies del ram perruquer.

Especialitzada en l'arranjament (buidatge) i
ajustament de navalles i màquines barberes.

Llibreteria, 9 (prop. de la Plaça la República)

BARCELONA

CABARET CATALA

Rbla. Snta. Mònica, 5
Telèfon 23687

Dancing de Fama Internacional - Ball continu a l'estil
de l'American Saloon de Chicago. - 80 Suggestives senyorettes, 80. - Li faran passar l'estona més agradable de
la seva vida. - Formidable actuació de l'Orquestra
MENEZ JAZZ . CONSUMACIONS A 1 PTA.
Tots els dies concorreguts balls de 6 a 9 i de 11 a 4

GRAN TEATRE ESPANYOL

Companyia de JOSEP SANTPERE

Primers actors i directors: A Nolla i A. Arteaga

Les millors obres frivoles per les millors actrius i
actors sota el comanament del generalíssim Santpere.

obra nova **La flor del pèsol**

LA BONA SOMBRA

Ball Continu tots els dies

de 6 a 9 i de 11 a 4 amenitzats per

DUES ORQUESTRES

OLYMPIA

TEMPORADA

CIRC. EQÜESTRE

amb programa sensacional

20 GRANS ATRACCIONS, 20

de primeríssim ordre. Noves a Espanya

FRONTÓ NOVETATS

Tots els dies grandiosos partits, tarda i nit

ELS MILLORS PILOTARIS

Si voleu passar una bona estona, aneu al Frontó Novetats

DETALLS PER PROGRAMES

Cafès del Brasil

PER TOT ESPANYA

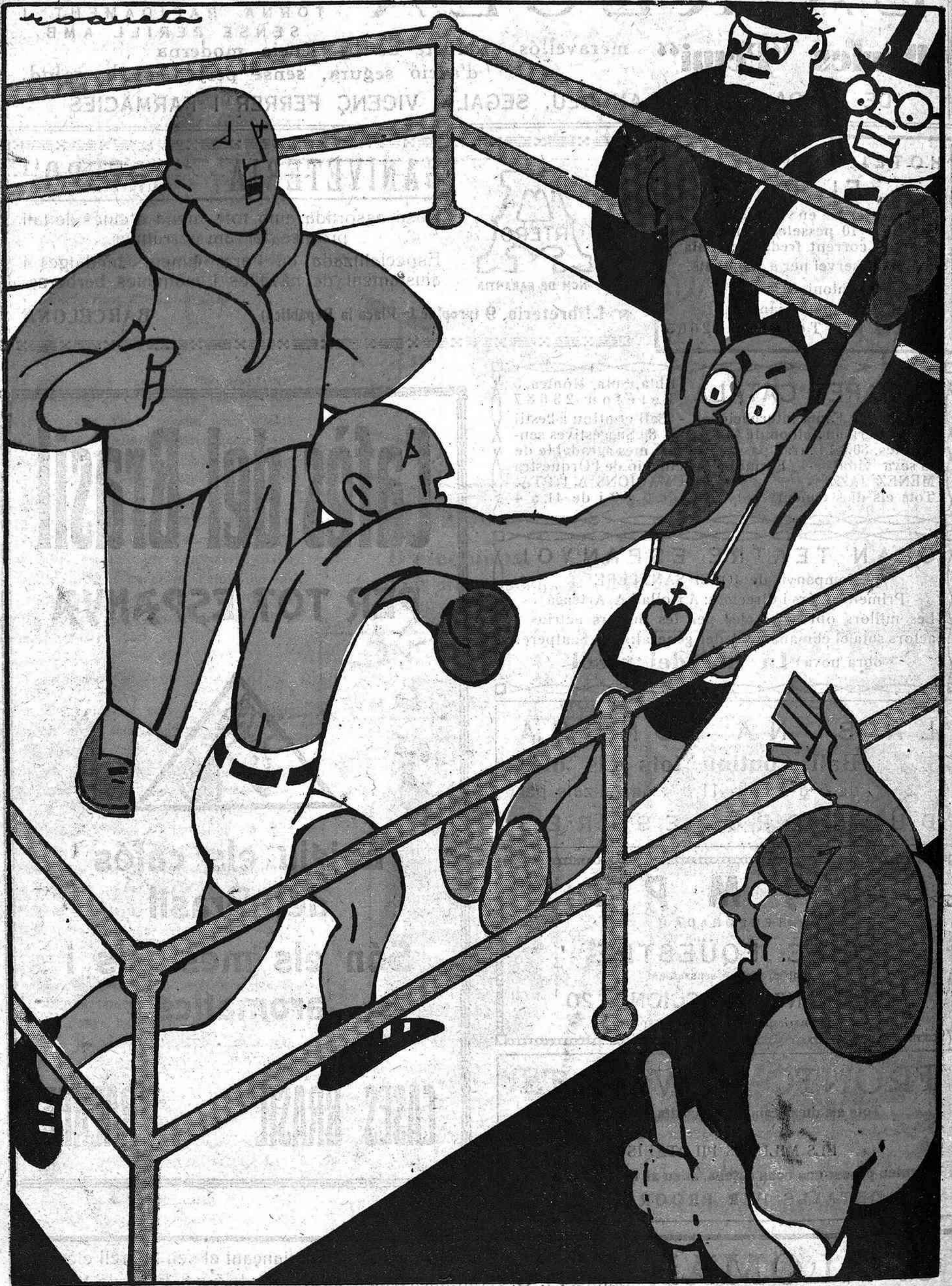
Exigiu els cafés del Brasil

Són els més fins i aromàtics

CASES BRASIL

BRACAFE

G. ALOMAR Vies urinaries. Curació més ràpida mitjançant el seu aparell elèctric
Balmes, 4. C. econòmica 5 ptes. de 12 a 3 i de 5 a 8. Fesl. de 10 a 12

El combat del dia 19.—El resultat del matx no el sabrem fins diumenge 'al vespre.